

Svar på skriftligt spørgsmål om försörjningsplikt för en man som enligt faderskapstestet inte är barnets far

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 98/2021 rd undertecknat av riksdagsledamot Sheikki Laakso /saf:

Vilka åtgärder ämnar justitieminister Henriksson vidta avseende domen gällande skyldigheten att betala underhållsbidrag, som inte är förenlig med den allmänna rättskänslan, och för att förhindra att liknande rättsmord sker framöver?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Enligt 2 § i lagen om underhåll för barn (704/1975) svarar föräldrarna efter sin förmåga för barnets underhåll. Med föräldrar avses i lagen barnets juridiska föräldrar, som inte nödvändigtvis är de samma som barnets genetiska föräldrar. Det juridiska föräldraskapet bestäms inte enligt lagen om underhåll för barn utan enligt faderskapslagen (11/2015), moderskapslagen (253/2018) och adoptionslagen (22/2012).

I 12 § i lagen om underhåll för barn ingår bestämmelser om hur upphävande av föräldraskap påverkar skyldigheten att betala underhållsbidrag. Då talan om upphävande av föräldraskap har godkänts genom en lagakraftvunnen dom, ett erkännande av föräldraskap har befunnits vara ogiltigt eller en lagakraftvunnen dom om fastställande av föräldraskap har återbrutits, kan domstolen förordna att skyldigheten att betala underhållsbidrag upphör. Samtidigt kan domstolen ålägga barnets företrädare att återbära underhållsbidrag, eller en del av dem som betalats efter att talan väckts, om barnets företrädare vid fastställandet eller mottagandet av underhållsbidrag har haft kännedom om att den som har betalat underhållsbidraget inte är barnets förälder. Dessutom är en förutsättning för återbäring att det bör anses skälig med hänsyn till de förhållanden som gäller barnet, barnets företrädare och den som har betalat underhållsbidraget.

Till följd av ovannämnda bestämmelser är barnets juridiska förälder skyldig att betala underhållsbidrag så länge som föräldraskapet inte har upphävts med en dom i en domstol, erkännandet inte har befunnits vara ogiltigt eller den lagakraftvunna domen som gäller detta inte har återbrutits. I detta avseende finns det inget behov av att revidera lagen om underhåll för barn och ett sådant lagstiftningsprojekt pågår inte vid justitieministeriet. Med hänvisning till maktens tredelningslära kan jag som justitieminister inte ta ställning till huruvida domstolen bedömt skyldigheten att betala underhåll eller upphävandet av föräldraskap rätt i det fall som det hänvisas till i det skriftliga spørgsmålet.

Vad gäller tidsfrister för upphävande av faderskap som ligger bakom spörsmålet, har jag redan tagit ställning till ärendet i mina svar på de skriftliga spörsmålen SS 112/2020 rd och SS 364/2020 rd.

Vid justitieministeriet pågår för närvarande en lagberedning i vilken moderskaps- och faderskapslagarna enligt regeringsprogrammet för Sanna Marins regering slås ihop till en föräldraskapslag. Målet är att i samband med detta arbete att bedöma och vid behov även genomföra vissa bråds-kande justeringar som framkommit i praxis för tillämpningen av lagarna. Bestämmelsen om tids-fristen som gäller upphävande av faderskap är en av de frågorna som bedöms i lagberedningsar-betet. Utgångspunkten är att tidsfrister inte bör leda till oskäligen situationer. Av denna anledning föreslås det att käranden ska ha mer tid än för närvarande, för att bedöma om käranden väcker talan om ogiltigförklaring, på grund av vägande skäl som framkommit efter det att den sedvanliga två-åriga tidsfristen löpt ut. Enligt propositionsutkastet har käranden ett år på sig att besluta om väckande av talan efter det att orsaken till väckande av talan har framkommit. Dessutom föreslås det att kravet, om att orsaken ska vara vägande, ska sänkas något.

Propositionsutkastet har skickats på remissrunda 24.3.2021. Beredningen av propositionen forts-ätter med beaktande av remissvaren och avsikten är att lämna propositionen till riksdagen för behandling under hösten 2021.

Helsingfors 26.3.2021

Justitieminister Anna-Maja Henriksson